

ТРИ КЛЮЧОВИ КОНКУРЕНТНИ АСПЕКТА НА ОБУЧЕНИЯТА ПО ПРОЕКТ „КАРИЕРНО ИЗРАСТВАНЕ И ПОВИШАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА НА АКАДЕМИЧНИЯ СЪСТАВ В УАСГ“

Д. Георгиева¹

Ключови думи: продължаващо обучение, преподаване във висшите училища, подготовка на преподавателите

Научна област: педагогика

РЕЗЮМЕ

Публикацията представя три аспекта на специализираните обучения по проект BG051PO001-3.1.09-0016 „Кариерно израстване и повишаване на квалификацията на академичния състав в УАСГ“ (осъществен с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз) въз основа на сравнение с подобни обучения в Мелбърнския университет в Австралия.

1. Поводът

Лансирането на специализирани обучения по проект „Кариерно израстване и повишаване на квалификацията на академичния състав в УАСГ“ през есента на 2013 ме заинтригува и се записах за участие в три от тях: „Методика на академичното преподаване“ с лектор доц. д-р Ваня Божилова; „Разработване на проектни предложения за участие в национални и международни научноизследователски програми“ с лектори доц. д-р арх. Елена Димитрова и други експерти; а по-късно през есента на 2014 и „Концептуализация и дизайн на научното изследване“ с лектор проф. д-р Яна Мерджанова.

Паралелно през лятото на 2014 реализирах обмен в рамките на програма AUSMIP+ Erasmus Mundus във Факултета по архитектура, строителство и планиране на Мелбърнския университет (*Faculty of Architecture, Building and Planning, University*

¹ Доника Георгиева, гл.ас. д-р арх., кат. „История и теория на архитектурата“, УАСГ, бул. „Хр. Смирненски“ 1, 1046 София, e-mail: donikag@gmail.com

of Melbourne). Тази специализация за преподаватели ми даде уникална възможност да бъда част от живота на един от най-престижните университети в света, както и да се включа в част от множеството предлагани надграждащи обучения.

С удовлетворение (и дори гордост) установих редица сходства, които говорят не само за значимостта на подобни специализирани обучения в УАСГ, но и за тяхното високо конкурентно ниво.

2. Ключови конкурентни аспекти

2.1. В крак с добрите практики

Мелбърнският университет е висше учебно заведение № 1 в Австралия и сред 50-те най-добри в света (международни и национални класации 2014). Защо? Причината, която се изтъква на първо място в почти всяка публична презентация или лекция е – заради научноизследователската дейност. Мелбърнският университет е един от световните лидери в това отношение и стимулирането на научноизследователски проекти, фокусирани върху възможностите за решаване на реални проблеми, е целенасочено следвана стратегия.

И един от начините за поддържане на това лидерство е с надграждащи обучения с признато високо качество и с разнообразни програми за обучение на млади изследователи (докторанти) и професионално развитие на преподавателите. Част от курсовете са платени и се посещават при желание. Но се реализират множество безплатни и задължителни курсове. Всички докторанти например преминават през редица теоретични обучения: за това как се пише дисертация; какви научни методи съществуват – какви са предимствата на всеки и в кои случаи е приложим; как се бори с литература; как се провеждат изследвания; какъв стил е подходящ; как се прави презентация и други. Преподавателите преминават през два вида задължително обучение – въвеждащо и опреснително. Всеки нов преподавател преминава обучение за т.нар. „Ефективно университетско преподаване“, както и за използване на електронната система на университета. А всеки преподавател, който започва да ръководи докторанти, се регистрира в ежегодно актуализиращ се списък, преминава първоначално специализирано обучение и на всеки пет години посещава опреснително обучение.

В този контекст, специализираните обучения по проект BG051PO001-3.1.09-0016 „Кариерно израстване и повишаване на квалификацията на академичния състав в УАСГ“ са крачка напред в развитието на нашия университет. Макар и с ограничена целева група (само за преподаватели) и с лимитирана тематика, курсовете по първите три дейности на проекта поставят УАСГ в крак с добрите практики на един от най-добрите университети в световен мащаб.

2.2. Актуално съдържание

Надграждащите обучения в Мелбърнския университет се актуализират регулярно във връзка с най-новите световни тенденции в образователните техники. И тук бих искала да подчертая, че значителна част от съдържанието на курсовете, в които участвах по проект BG051PO001-3.1.09-0016 „Кариерно израстване и повишаване на квалификацията на академичния състав в УАСГ“, се припокриваше по своята същност с това на курсовете, в които имах възможност да се включа в Мелбърнския университет.

Така например методите и техниките, които усвоявахме в курса „Методика на академичното преподаване“ (с лектор доц. д-р Ваня Божилова) във висока степен

кореспондират с основните познания, добивани в курса „Ефективно университетско преподаване“ в Мелбърнския университет: съвременни фундаментални принципи за по-добро обучение във висшето образование; стратегии за ефективно преподаване в големи и малки групи обучаващи се; самооценка и оценяване на учебния процес. Същият този курс („Методика на академичното преподаване“) ни даде и основата за презентационни умения – тема, която е развита в по-обширно и задълбочено обучение „Ефективни презентации“ в Мелбърнския университет.

На тази основа, като особено положителен аспект на проведените специализирани обучения по проект „Кариерно израстване и повишаване на квалификацията на академичния състав в УАСГ“ се очертават актуалното съдържание на курсовете и близките подходи при неговото поднасяне – в съответствие с водещите тенденции.

2.3. Наддисциплинарна организация

Предлаганите в Мелбърнския университет обучения се организират и реализират основно от една специализирана структура – Мелбърнско училище за следдипломни научни изследвания (*The Melbourne School of Graduate Research*). Повечето от курсовете са общи и не зависят от конкретната професионална област, други са по-профилирани – например „Изследователски методи при проектирането и изграждането на средата“ (*Research Methods in the Built Environment Design*), насочен към специалисти архитекти, урбанисти, инженери. Въпреки това, Мелбърнският университет сериозно насърчава сътрудничеството между различните дисциплини, особено в областта на научноизследователските проекти. Тази обща стратегия се провежда и с помощта на специална и уникална за австралийските университети интердисциплинарна програма „Следдипломен сертификат в академичните познания и лидерството“ (*GCALL: Graduate Certificate in Academic Learning and Leadership*), която стимулира екипи докторанти от различни професионални направления да разработят практически приложим и актуален проект.

Специализираните обучения по проект „Кариерно израстване и повишаване на квалификацията на академичния състав в УАСГ“ също бяха организирани наддисциплинарно, което даде възможност както за създаване на нови връзки между факултетите, така и за стартиране на реална кооперация между дисциплините. В допълнение, самата преподавана материя подчертаваше интердисциплинарното сътрудничество, например в курса „Разработване на проектни предложения за участие в национални и международни научноизследователски програми“ (водещ лектор доц. д-р арх. Елена Димитрова).

3. Възможности за бъдещето

Успешно проведените специализирани обучения по проект BG051PO001-3.1.09-0016 „Кариерно израстване и повишаване на квалификацията на академичния състав в УАСГ“ са една стабилна и конкурентна основа, върху която УАСГ да продължи да гради ефективно университетско преподаване. От всички нас зависи да съумеем рационално да се възползваме от създадената вече ценна платформа и от акумулирания опит, за да поддържаме и продължим да усъвършенстваме повече такива обучения. Възможни първоначални насоки за бъдещо развитие са: активното интегриране на всички преподаватели в обученията; реализиране на специализирани курсове за докторанти.

Благодарности

Изказвам специални благодарности на проф. д-р инж. Борислав Белев, ръководител на проекта „Кариерно израстване и повишаване на квалификацията на академичния състав в УАСГ“ и на всички колеги, които работиха за неговото успешно осъществяване.

Дължа благодарност и на колегите от УАСГ, които ми оказаха пълно съдействие за реализиране на преподавателски обмен по AUSMIP+ Erasmus Mundus в Мелбърнския университет – доц. д-р арх. Елена Димитрова и доц. д-р арх. Боян Георгиев.

Полезни връзки

Официален сайт на *The Melbourne School of Design, Faculty of Architecture, Building and Planning* <http://msd.unimelb.edu.au/>

Официален сайт на *The Melbourne School of Graduate Research / Research Students Hub* <http://gradresearch.unimelb.edu.au/>

Официален сайт на *The University of Melbourne* <http://www.unimelb.edu.au/>

Постъпила: януари 2015 г.

THREE KEY COMPETITIVE ASPECTS OF TRAINING IN THE "CAREER DEVELOPMENT AND ENHANCING OF QUALIFICATION OF ACADEMIC STAFF OF UACEG" PROJECT

D. Georgieva¹

Keywords: *continuing education, teaching in high schools, training of academic staff*

Research area: *pedagogy*

ABSTRACT

The paper presents three aspects of specialized training in project BG051PO001-3.1.09-0016 "Career development and enhancing of qualification of academic staff of UACEG" implemented with the financial support of Operational Program "Human Resources Development", co-financed by the European Social Fund of the European Union, based on comparison with similar training at Melbourne University in Australia.

¹ Donika Georgieva, Chief Assist. Dr. Arch., Dept. "History and Theory of Architecture", UACEG, 1 H. Smirnenski Blvd., Sofia 1046, e-mail: donikag@gmail.com